

Vedlegg – Nærmere om etan-tjenesten på Kårstø

På Kårstø-anlegget, område C, er det en egen tjeneste for uttak av etan fra rikgassen. Beskrivelsen av etantjenesten er i tarifforskriftens § 2 omtalt som «Fraksjonering, rensing, lagring og utskipning av etan».

Skipere har valget mellom å reinjisere produsert etan i salgsgassen eller lagring og utskipning av etan som et eget produkt. Senere år har etan-tjenesten ikke vært etterspurt fra skipere da det har vært en betydelig merverdi å reinjisere etan for å selge som del av salgsgassen i område D.

Som følge av oppgraderingsbehov på Kårstø-anlegget, samt endret etterspørsel etter etan-tjenesten, vurderer operatøren å stenge ned etantanken permanent innen utgangen av 2027. I så fall vil skippers mulighet for lagring og utskipning av etan bortfalle. En slik løsning vil bidra til kostnadsreduksjon på Kårstø.

Etanproduksjonen skjer i det såkalte CRAIER-anlegget (CO₂ Removal And Increased Ethane Recovery), og er dermed tett integrert med CO₂-fjerningstjenesten på Kårstø. Avhengigheten medfører at etan blir produsert så lenge det er behov for CO₂-fjerning.

En fjerning av etantanken vil aktualisere spørsmålet om hvordan dette skal håndteres tariffmessig. Det er både K-element og I-element knyttet til etantjenesten i dag.

K-elementet er 160 kroner per tonn (faste 2002-priser) og bortfaller når tjenesten tas ut av bruk. Det er volumrisiko knyttet til K-elementer og dette er reflektert i den forutsatte avkastningen som ligger til grunn for fastsettelse av K-elementene. Hvorvidt eier oppnår forutsatt avkastning er således en risiko eier må påregne ved en slik investering. I et stort system som Kårstø og Gassled er det også naturlig å se hen til helheten hva gjelder avkastning på investert kapital. Ex-post-beregninger av avkastning på historiske investeringer er heller ikke beslutningsrelevant i dag¹.

I-elementet knyttet til etantjenesten er fastsatt som en årlig annuitet på om lag 75 mill. kroner (2002-priser) til og med 2028. Det er i utgangspunktet meget begrenset volumrisiko for eier knyttet til slike integritetsinvesteringer. Dette er reflektert i den forutsatte avkastningen som ligger til grunn for fastsettelse av I-elementene. I-elementet for etantjenesten er fastsatt basert på en fordeling av fem ulike integritetsinvesteringer på hjelpesystemer som betjener flere tjenester på Kårstø. Disse hjelpesystemene er nødvendige for de øvrige tjenestene på Kårstø og vil være i drift uavhengig av etantjenesten.

Departementet vurderer det slik at I-elementet kan reallokeres proporsjonalt basert på forventet bruk til de fire støttetjenestene som har nytte av integritetsinvesteringene dersom etantjenesten tas ut av drift før 2028. Ifølge Gassco er bruken av de ulike tjenestene omtrent likt fordelt mellom skiperne, og en slik omfordeling vil ha en marginal fordelingsmessig effekt for skiperne på Kårstø.

En slik reallokering av I-elementet er noe som kan gjøres allerede fra 1. januar 2026. I dag er CRAIER-anlegget i såkalt «hot standby» ettersom det ikke er behov for verken CO₂-fjerning eller etan til tank på Kårstø. Det betyr at anlegget kjøres kun i korte testperioder med lavt og usikkert volum. Dette resulterer i høye enhetstariffer og er utfordrende å håndtere administrativt ettersom mindre volumavvik gir store utslag i årlige tariffbetalinger. Departementet imøteser spesielt innspill på dette forholdet i høringen.

¹ På tross av dette har departementet, av åpenhetshensyn, bedt Gassco gjøre beregning av avkastning på investert kapital i løsningen. Disse viser en forventet realavkastning på mellom 6,6 pst. og 6,9 pst. for etan-tjenesten isolert sett, uavhengig av faktisk volum framover og når tjenesten ev. tas ut av drift.

Det foreslås ikke å gjøre endringer i tarifforskriften vedr. etantjenesten og K-elementet på nåværende tidspunkt, og når det gjelder en ev. omfordeling av I-elementet er det ikke nødvendig med endringer i tarifforskriften. Departementet finner det imidlertid hensiktsmessig å omtale dette nå for å gi forutberegnelighet for mulige fremtidige endringer.